

Evaluarea la disciplina Istorie în cadrul examenului național de bacalaureat 2011

Introducere

În conformitate cu **Art.41** (1) din *Anexa 2 la OMECTS nr. 4799/31.08.2010, privind organizarea și desfășurarea examenului de bacalaureat - 2011* se susține o probă scrisă de evaluare a competențelor formate pe durata învățământului liceal, în cadrul probei E. c), diferențiată în funcție de filieră, profil și specializare.

Astfel, elevii care au absolvit liceul în cadrul filierei teoretice - profilul umanist, respectiv, în cadrul filierei vocaționale - toate profilurile și specializările, cu excepția profilului militar și a specializării învățători-educatoare din cadrul profilului pedagogic, susțin proba scrisă la disciplina *Istorie*.

Structura probei scrise la disciplina Istorie

Structura testului pentru proba scrisă la disciplina *Istorie* este formată din trei subiecte:

- subiectele I și al II-lea: doi itemi semiobiectivi, de tip întrebare structurată, având ca material-suport surse istorice;
- subiectul al III-lea: un item subiectiv, de tip eseu structurat.

Competențe de evaluat la disciplina Istorie

Proba scrisă la disciplina *Istorie* evaluează, în cadrul examenului național de bacalaureat 2011, competențele dezvoltate pe parcursul învățământului liceal:

1. Utilizarea eficientă a comunicării și a limbajului de specialitate

- 1.1. Formularea de argumente referitoare la un subiect istoric
- 1.2. Folosirea limbajului adecvat în cadrul unei prezentări scrise

1.3. Evidențierea relației cauză – efect într-o succesiune de evenimente sau procese istorice

1.4. Formularea, în scris, a unor opinii referitoare la o temă de istorie

2. Exersarea demersurilor și acțiunilor civice democratice

2.1. Extragerea informației esențiale dintr-un mesaj

2.2. Descoperirea constantelor în desfășurarea fenomenelor istorice studiate

3. Aplicarea principiilor și a metodelor adecvate în abordarea surselor istorice

3.1. Selectarea și comentarea surselor istorice pentru a susține/ combate un punct de vedere

3.2. Descoperirea în sursele de informare a perspectivelor multiple asupra evenimentelor și proceselor istorice

3.3. Analiza diversității sociale, culturale și de civilizație în istorie pornind de la sursele istorice

4. Utilizarea surselor istorice, a metodelor și a tehnicilor adecvate istoriei pentru rezolvarea de probleme

4.1. Utilizarea adecvată a coordonatelor temporale și spațiale relative la un subiect istoric

4.2. Construirea de sinteze tematice.

Precizări privind evaluarea probei scrise la disciplina Istorie

În cadrul examenului național de bacalaureat 2011, sarcinile de lucru de tipul:

- *precizați, enumerați, numiți* vizează cunoașterea evenimentelor sau a proceselor istorice;
- *menționați, precizați, explicați* vizează înțelegerea evenimentelor sau a proceselor istorice, a diversității sociale, culturale și de civilizație în istorie, în contexte noi;
- *ilustrați, utilizați, selectați, formulați un punct de vedere* vizează aplicarea principiilor și a metodelor adecvate în abordarea surselor istorice, în contexte noi,
- *elaborați, formulați, comparați, prezentați* vizează capacitatea de analiză și de sinteză referitoare la evenimente sau procese istorice;
- *argumentați, comparați, selectați pentru a susține/ a combate* vizează capacitatea de evaluare a evenimentelor sau a proceselor istorice, în contexte noi.

Evaluarea competențelor 1.1., 1.3., 1.4., 2.1., 2.2., 3.1., 3.2., 3.3., 4.1. se realizează prin subiectele I și al II-lea. Cerințele fiecărei întrebări structurate solicită, în majoritate, lucrul cu sursele istorice date. Acestea furnizează informații aflate în relația istorică de cauzalitate, dau posibilitatea formulării unui punct de vedere referitor la o temă istorică și oferă explicații necesare susținerii unui punct de vedere dat.

Competența 4.2. se evaluează prin subiectul al III-lea. Structura eseului stabilește o serie de repere, necesare pentru prezentarea unui proces istoric. În cadrul acestui subiect se punctează și utilizarea limbajului istoric adecvat, evidențierea relației cauză-efect, susținerea unui punct de vedere cu argumente istorice (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii cronologice/ logice a faptelor istorice, fapt ce contribuie și la evaluarea competențelor 1.1., 1.2.,1.3, 1.4. și 4.1.

Pentru examenul național de bacalaureat 2011, baremul de evaluare și de notare asigură un caracter unitar evaluării la nivel național. Prin baremul de evaluare și de notare fiecărei cerințe îi sunt alocate un număr de puncte, astfel încât punctajul total al probei scrise să fie de 90 de puncte, la care se adaugă cele 10 puncte din oficiu. Totodată, baremul permite evaluarea oricărei modalități de rezolvare corectă a cerințelor.

Examenul național de bacalaureat 2011
Proba E. c)
Proba scrisă la Istorie

MODEL

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, specializările: muzică, coregrafie, arta actorului, arhitectură arte ambientale și design, arte plastice, arte decorative; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activitățile extrașcolare, pedagog școlar; - profil ordine și securitate publică (licee ale M.A.I.), specializarea științe sociale; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție sursele de mai jos:

A. „Ca domn al unei țări situate în prima linie a confruntărilor dintre creștini și otomani și care cunoștea pretențiile tot mai împovărătoare ale [Imperiului Otoman], Mihai Viteazul a înțeles că, față de schimbările care se manifestau în viața internațională, nu poate fi indiferent și nici neutru. Aceste schimbări trebuiau folosite pentru a da un nou curs statutului politic al Țării Românești. Înzestrat cu simț diplomatic, conturându-și lucid planurile de acțiune, Mihai Viteazul (...) odată ajuns la cârma Țării Românești, [a stabilit] legături cu voievozii Moldovei, cu principii Transilvaniei, cu conducătorii mișcării de eliberare a popoarelor din Balcani și cu organizatorii cruciadei antiotomane, pentru a iniția și a duce, cu sorți de izbândă, lupta împotriva turcilor.”

(Șt. Ștefănescu, C. Mureșan, *Istoria românilor*)

B. „Planul lui Mihai Viteazul, de strângere la un loc, sub aceeași stăpânire, a Țării Românești, a Transilvaniei și a Moldovei, avea să se înlăptuiască treptat [1599-1600], ca o reacție la planurile dominante străine [...]. Puterile din jur, atât Imperiul Otoman, cât și cel Romano-German, ca și Regatul Polon urmăreau nu numai creșterea influenței lor, ci și înstăpânirea efectivă în acest spațiu de mare importanță economică și strategică. (...) Acțiunile politico-diplomatice ale lui Mihai Viteazul au stârnit opoziții multiple și împotriviri aprige, (...) de la boierii români, care se simțeau loviți în privilegiile lor și până la cercurile oficiale habsburgice, polone și otomane, care urmăreau să cuprindă sau să țină în continuare Țările Române în sfera lor de influență și de dominație.”

(*Istoria românilor*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți domnitorul român precizat în sursa A. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
3. Numiți două state medievale românești precizate atât în sursa A, cât și în sursa B. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că acțiunile domnitorului român au determinat reacții adverse atât în plan intern, cât și în plan extern. **3 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, două informații aflate în relație cauză – efect selectate din sursa A. **7 puncte**
6. Prezentați alte două acțiuni diplomatice desfășurate de români, în Evul Mediu, în afara celor precizate în surse. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două conflicte la care au participat românii în Evul Mediu. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți cu atenție sursa de mai jos:

„În anii '20, (...) bolșevicii și-au orientat eforturile spre construirea societății socialiste la ei acasă. (...) Lenin sperase, ca prin exproprieri și teroare, să transforme, în câteva luni, Rusia în cea mai mare putere economică a lumii, nereușind de fapt decât să ruineze sistemul economic moștenit de la fostul regim. Sperase ca Partidul Comunist să impună națiunii propria-i disciplină, dar s-a văzut confruntat cu reacții de disidență chiar în interiorul partidului, după ce reușise să le înăbușe în restul societății.

Din momentul în care muncitorii au întors spatele comuniștilor și țărani au început să se răzvrătească, menținerea la putere [a bolșevicilor] a impus recurgerea permanentă la măsuri polițienești. (...) Discursurile și scrierile lui Lenin mărturiseau (...) furia abia reținută a liderului bolșevic în fața propriei neputințe politice și economice; nici chiar teroarea nu putuse distruge obișnuințele adânc înrădăcinate ale milenarului popor rus.”

(R. Pipes, *Scurtă istorie a revoluției ruse*)

Pornind de la această sursă, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți formațiunea politică precizată în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați, pe baza sursei date, un scop al bolșevicilor în anii '20. **2 puncte**
3. Menționați spațiul istoric și liderul politic la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la atitudinea populației față de măsurile noului regim politic. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la rolul liderului bolșevic în cadrul regimului politic, susținându-l cu două explicații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia ideologiile totalitare reprezintă o caracteristică a Europei secolului al XX-lea. (Se punctează relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre romanitatea românilor în viziunea istoricilor, având în vedere:

- numirea a doi istorici care au abordat tema romanității românilor;
- menționarea a două argumente utilizate de istorici pentru a susține romanitatea românilor;
- prezentarea unui motiv al preocupării istoricilor pentru studierea romanității românilor;
- menționarea unei consecințe a abordării temei romanității românilor de către istorici;
- formularea unui punct de vedere referitor la semnificația studierii romanității românilor pentru istorici și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

Examenul național de bacalaureat 2011
Proba E. c)
Proba scrisă la Istorie

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

MODEL

- Se punctează oricare alte modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului total acordat pentru lucrare la 10.

SUBIECTUL I **(30 de puncte)**

1. **2 puncte** pentru numirea domnitorului român precizat în sursa A.
2. **2 puncte** pentru precizarea secolului la care se referă sursa B.
3. **Câte 3 puncte** pentru numirea a două state medievale românești precizate atât în sursa A, cât și în sursa B. (3px2=6p)
4. **3 puncte** pentru scrierea, pe foaia de examen, a literei B, corespunzătoare sursei care susține că acțiunile domnitorului român au determinat reacții adverse atât în plan intern, cât și în plan extern.
5. **7 puncte** pentru scrierea, pe foaia de examen, a oricăror două informații aflate în relație cauză – efect selectate din sursa A.
6. **Câte 1 punct** pentru menționarea oricăror alte două acțiuni diplomatice desfășurate de români, în Evul Mediu, în afara celor precizate în surse. (1px2=2p)
Câte 2 puncte pentru prezentarea fiecăreia dintre acțiunile menționate. (2px2=4p)
7. **4 puncte** pentru menționarea oricărei asemănări între două conflicte la care au participat românii în Evul Mediu.

SUBIECTUL al II - lea **(30 de puncte)**

1. **2 puncte** pentru numirea formațiunii politice precizate în sursa dată.
2. **2 puncte** pentru precizarea, pe baza sursei date, a oricărui scop al bolșevicilor în anii '20.
3. **Câte 3 puncte** pentru menționarea spațiului istoric și a liderului politic la care se referă sursa dată. (3px2=6p)
4. **Câte 3 puncte** pentru menționarea, din sursa dată, a oricăror două informații referitoare la atitudinea populației față de măsurile noului regim politic. (3px2=6p)
5. **4 puncte** pentru formularea, pe baza sursei date, a oricărui punct de vedere referitor la rolul liderului bolșevic în cadrul regimului politic.
Câte 3 puncte pentru selectarea, din sursa dată, a oricăror două explicații care susțin punctul de vedere formulat. (3px2=6p)
6. **1 punct** pentru relevanța argumentării afirmației conform căreia ideologiile totalitare reprezintă o caracteristică a Europei secolului al XX-lea;
2 puncte pentru selectarea oricărui fapt istoric relevant care susține afirmația dată;
1 punct pentru utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că* etc.), respectiv a conectorilor care exprimă concluzia (*așadar, ca urmare* etc.).

SUBIECTUL al III - lea **(30 de puncte)**

Informația istorică – 24 de puncte distribuite astfel:

- **câte 3 puncte** pentru numirea oricăror doi istorici care au abordat tema romanității românilor; (3px2=6p)
- **câte 3 puncte** pentru menționarea oricăror două argumente utilizate de istorici pentru a susține romanitatea românilor; (3px2=6p)

- **2 puncte** pentru menționarea oricărui motiv al preocupării istoricilor pentru studierea romanității românilor;
- **3 puncte** pentru prezentarea coerentă a motivului menționat, prin evidențierea relației istorice de cauzalitate și utilizarea unui exemplu/ a unei caracteristici;
1 punct pentru utilizarea **doar** a unui exemplu/ a unei caracteristici referitoare la motivul menționat;
- **2 puncte** pentru menționarea oricărei consecințe a abordării temei romanității românilor de către istorici;
- **1 punct** pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la semnificația studierii romanității românilor pentru istorici;
- **1 punct** pentru relevanța argumentării punctului de vedere formulat;
- **2 puncte** pentru selectarea oricărui fapt istoric relevant care susține punctul de vedere formulat;
- **1 punct** pentru utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că* etc.), respectiv, concluzia (*așadar, ca urmare* etc.).
Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 6 puncte distribuite astfel:
- **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat;
1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat;
0 puncte pentru lipsa limbajului istoric;
- **1 punct** pentru **structurarea textului** (introducere - cuprins - concluzii);
0 puncte pentru text nestructurat;
- **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice;
1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/ logice a faptelor istorice;
0 puncte pentru nerespectarea succesiunii cronologice/ logice a faptelor istorice;
- **1 punct** pentru **respectarea limitei de spațiu**;
0 puncte pentru nerespectarea limitei de spațiu.